

Prædiken til en præstevielse

Den 14. juli 2007 viedes Daniel Nørgaard til præst i Den katolske Kirke. Ved den lejlighed prædikede biskop Czeslaw Kozon. Denne artikel indeholder manuskriptet til biskoppens prædiken

Af biskop Czeslaw Kozon

Messens første læsning

Herrens ord kom til mig: "Før jeg dannede dig i moders liv, kendte jeg dig, før du kom ud af moders skød, helligede jeg dig; jeg gjorde dig til profet for folkene." Jeg svarede: "Ak, Gud Herre, jeg er ung; jeg forstår ikke at tale!" Men Herren sagde til mig: "Du skal ikke sige: Jeg er ung! Men overalt, hvor jeg sender dig, skal du gå, og alt, hvad jeg befaler dig, skal du tale. Du skal ikke frygte dem, for jeg er med dig og frelser dig," siger Herren. Så rakte Herren sin hånd ud og berørte min mund. (Jer 1,4–9a)

Anden læsning

For da Gud i sin visdom ikke ville, at verden skulle kende ham gennem sin egen visdom, besluttede Gud at frelse dem, som tror, ved den dårskab, der prædikeres om. For jøder kræver tegn, og grækere søger visdom, men vi prædiker Kristus som korsfæstet, en forargelse for jøder og en dårskab for hedninger; men for dem, der er kaldet, jøder såvel som grækere, prædiker vi Kristus som Guds kraft og Guds visdom. For Guds dårskab er visere end mennesker, og Guds svaghed er stærkere end mennesker. For tænk på, brødre, hvordan det var med jer selv, da I blev kaldet: I var ikke mange vise i verdslig forstand, ikke mange mægtige, ikke mange fornemme. Men det, som er dårskab i verden, udvalgte Gud for at gøre de vise til skamme, og det, som er svagt i verden, udvalgte Gud for at gøre det stærke til skamme, og det, som verden ser ned på, og som ringeægtes, det, som ingenting er, udvalgte Gud for at gøre det, som er noget, til ingenting, for at ingen skal have noget at være stolt af over for Gud. (1 Kor 1,21–29)

Evangelielæsning

Som Faderen har elsket mig, har også jeg elsket jer; bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed, ligesom jeg har holdt min faders bud og bliver i hans kærlighed. Sådan har jeg talt til jer, for at min glæde kan være i jer og jeres glæde blive fuldkommen. Dette er mit bud, at I skal elske hinanden, ligesom jeg har elsket jer. Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner. I er mine venner, hvis I gør, hvad jeg påbyder jer. Jeg kalder jer ikke længere tjenere, for tjeneren ved ikke, hvad hans herre gør; jeg kalder jer venner, for alt, hvad jeg har hørt af min fader, har jeg gjort kendt for jer. Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer og sat jer til at gå ud og bære frugt og blive ved med at bære frugt, så Faderen kan give jer, hvad som helst I beder om i mit navn. Dette byder jeg jer, at I skal elske hinanden. (Joh 15,9–17)

Kære Daniel,

Med præsentationen af dig for et øjeblik siden begyndte selve præstevielsesritualet. Om lidt vil det blive endnu mere udfoldet og med sine ord og handlinger fortælle om, hvad det vil sige at være

præst. Det udfordrer og formaner den, der herved får del i Kristi præstedømme. Samtidig har du selv ved valget af de bibelske læsninger og citaterne af pave Benedikt¹ givet udtryk for, hvordan du selv sammen med Kirken forstår din kommende gerning.

Ifølge katolsk lære er præsten ikke noget af sig selv, men henter sin selvforståelse og identitet i Kristi præstedømme, som han omsluttet af. Hvor en præst optræder på Kirkens vegne, er det således Kristus, der virker. Det betyder dog ikke, at den enkelte præst helt anonymiseres, at han er et tilfældigt og viljesløst instrument i Kristi hænder. Han bliver antaget som den, han er, med sine talenter og skrøbeligheder; han bliver en Kristi ven – én, som Kristus ikke blot har forventninger til, men én, han omgiver med sin særlige omsorg.

Heller ikke i sin omgang med mennesker er præsten anonym. Samtidig med, at han er én, som skal gøre Kristus nærværende, er han også sig selv, har sine styrker, som Kristus vil udnytte, og sine svagheder, som Kristus skal hjælpe ham af med. Selv om enhver præst er en anden Kristus og derfor ét med hans præstedømme, så har mange enkelte præster på en særlig måde skrevet kirkehistorie og sat deres præg på Kirkens udvikling og måde at virke på. Mange mennesker husker særligt en enkelt præst som én, der har haft speciel betydning for deres trosvej, eller som én, der i en given situation har været særligt behjælpelig. Hele menigheder kan være præget af én enkelt præsts ofte mangeårige virke.

Selv om du, kære Daniel, ved præstevielsen rykker ind i Kristi særlige fællesskab sammen med så mange andre kendte og ukendte medbrødre, ydmygt lader dig omslutte af Kristus og stiller dig helt til hans rådighed, så bliver du dog også allerede længselsfuldt ventet som den, du er. Du har allerede mange venner og er også så småt begyndt at præge kirken. Derfor har mange store forventninger til dig. Dette er både smigrende og skræmmende. Smigrende, eller skal vi hellere sige: opmuntrende, fordi det giver dig tillid og er med til at støtte dit kald og give mening til dét, du gør; skræmmende, fordi det kan gøre dig bange for, om du kan klare alle opgaver og indfri alle forventninger, gøre dig bange for at skuffe eller svigte. Med valget af de bibelske læsninger har du vist, at du er opmærksom på begge dele – at du både viser optimisme og kender din begrænsning.

At vise optimisme og kende sin begrænsning er egentlig hele Kirkens situation. På den ene side skal den sikkert og autoritativt forkynde Kristi budskab og underbygge sin optimisme med en målrettet og helhjertet indsats. På den anden side skal den erkende sin afhængighed af Kristus, tydeligt vise, at den betragter Kirken som sin grundlægger og Herre. Den skal forkynde Kristus og ikke opfinde Ham eller tilskrive Ham bestemte ord og handlinger.

Set med rent menneskelige øjne kunne dette spændingsfelt mellem optimisme og begrænsning virke som noget statisk, noget uden mulighed for vækst og udfoldelse. Erkendelsen af begrænsningen ville slukke optimismen, få én til at synes, at intet er umagen værd. Det gælder ikke bare erkendelsen af vor egen begrænsning, men også konfrontationen med ting, vi ikke er herrer over, og skuffelsen over ikke at vinde lydhørhed.

I Kristi optik ser det dog anderledes ud. Her hører optimismen ikke op ved erkendelsen af begrænsningen. Paulus giver tydeligt udtryk for det i messens anden læsning og så overbevisende, at han kan sige, at Gud har udvalgt dét, der er svagt i verden, for at gøre det stærke til skamme. Og i sit Andet brev til Korintherne siger han det med de ord, du har valgt til dit motto: "Min nåde er dig nok, for min magt udøves i magtesløshed"² – og lidt længere fremme: "... for når jeg er magtesløs, så er jeg stærk".³ I rent menneskelig forstand er erfaring af magtesløshed som at ende i en blindgyde, at have foran en uovervindelig, uigennemtrængelig mur. Den magtesløshed, der erkendes i tro, er ikke en

¹ I det hæfte med messeteksterne, som uddeltes til deltagerne, havde Daniel Nørgaard indflettet en række citater af pave Benedikt XVI, som omhandlede præsteembedets karakter. Red.

² 2 Kor 12,9

³ 2 Kor 12,10c

mur, men passagen til noget nyt. Når vi som troende er magtesløse, da står vi ikke foran nogen mur eller afgrund, men foran Kristus. I den situation står han ikke truende foran os og siger: "Hertil og ikke længere," men han er der som én, der indbyder og giver ny indsigt. Kristus fortæller os, hvem der har taget initiativet til vor tros- og kaldsvandring, når han siger: "Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer..."⁴

Med denne erkendelse vil du som præst både mærke, at der er brug for dine talenter, at din iver vil blive værdsat, at kræfterne er der til selv de største opgaver. Når træthed, selvovertvurdering eller nederlag melder sig, vil du føle, at der er én bestemt, der holder dig oppe – med styrke, når kræfterne svigter, med justering, hvis du er gået egne veje, og med tilgivelse og trøst, hvis du bukkes under for svaghed. I alle disse situationer vil et møde med Kristus ikke bare lappe på noget, men være en kilde til ny berigelse, en fordybelse af kaldets mysterium og en ansporing til fortsat engagement. Et møde med Kristus i en sådan situation vil heller ikke være at fralægge sig ansvaret. Tillidsfuldt at overlade noget til Kristus betyder ikke, at vi er ude af billedet, at tingene nu kører uden os. At overlade tingene til Kristus er ikke et udtryk for resigneret passivitet, men en privilegeret stund, hvor vi kan lade os inspirere, forme og korrigere af ham, sådan at vi er rede og friske, når det øjeblik kommer, hvor Kristus igen lader vor medvirken være afgørende.

Selv om alt dette vil være et led i din personlige udvikling og åndelige vækst, bliver det også en del af Kirkens fuldkommengørelse. Også Kirken står over for store opgaver; den har på verdensplan et overordentligt stor potentiale i rigt åndeligt arvegods og menneskelige ressourcer. Derfor er også Kirken båret af Kristi venskab, og når den i visse situationer kommer til kort eller svigter sin mission, møder den heller ikke en dommer, men en hyrde og en profet, der leder og inspirerer. Ligesom Kristus har kaldt sine disciple for sine venner, så har han erklæret Kirken for sin brud og givet sig hen for den. Denne selvhengivelse fra Kristi side fører til Kirkens helliggørelse ved renselse af den i badet med vand ved ordet, for at han kan føre den frem for sig i herlighed, "uden mindste plet eller rynke, hellig og lydefri".⁵

Rigdommen i dette billede af Kristi forhold til Kirken kan vi igen føre tilbage til Kristi forhold til sine venner, herunder til os, hans præster. Han har også en ambition om at føre os frem for sig "uden plet eller rynke, hellige og lydefri." For mange lyder dette som en from utopi, det slet ikke er værd at have ambitioner om, ja, nogle ville måske ligefrem være tryggest ved ikke skulle stræbe i den retning eller have denne forventning til præsterne. Ikke desto mindre må vi som præster have denne ambition, ikke for selv at stå som en særlig ren kaste, men for at føre andre til hellighed og gøre helligheden til et ideal for alle i evangeliets og Andet Vatikankoncils ånd.

Hvor skal du gøre af dig selv i alt dette? Hvordan skal du finde dig til rette, således at du stadig kan stå ved dét, du gør, og ikke fortvivler over dét, du ikke når? Intet af det, vi har været inde på, er utopisk, fordi det grunder i Kristi egen forkyndelse og eksempel. Kardinal Martini, en mand, der i sin forskning og sin hyrdegerning og sit åndelige liv i allerhøjeste grad har øst af evangeliet, har en gang nævnt tre karaktertræk, som en kirkelige leder skulle besidde, altså også du som præst. Egentlig skal disse træk præge alle kristne, fordi alle døbte er Kristi sendebud, men da vi præster er specielt i fokus, må vi også prøve på at lægge os efter dem. Dét, man ifølge kardinal Martini skal være, er *ydmyg*, *sikker* og *venlig*. Nogle vil måske mene, at de to første ting udelukker hinanden; er man ydmyg, må det betyde, at man er usikker og ikke tør sige sin mening, og er man sikker, er det, fordi man er påståelig og måske endda jorder andre. At det ikke behøver at være sådan, er Kristus selv det fornemmeste eksempel på. Han kom for at tjene; men lod ingen i tvivl om, hvem han er, og veg heller ikke tilbage for at stille krav til andre og stille mennesker over for store valg. Vi kan roligt sige, at Kristi gennemslagskraft på jorden lå i denne kombination, og måske var det dét, der "slog

⁴ Joh 15,16a

⁵ Jf. Ef.5,26–23

skarerne af forundring over hans lære, fordi han underviste dem som én, der har myndighed, og ikke som deres skriftkloge".⁶

Ordet "venlig" er ikke ét, evangelierne direkte anvender om Jesus i hans liv på jorden; men han var i hvert fald tillidsvækkende, omsorgsfuld og tålmodig. Det kan nok virke som en forenkling at sammenfatte hele vor tids strategi for gudsrigets udbredelse i at være ydmyg, sikker og venlig; men det er vigtige grundforudsætninger. Ydmyghed betyder ikke initiativløshed, men erkendelse af, at vi har brug for Gud, ikke kan noget uden ham, og åbent tager imod alt, hvad han lærer os. Det, vi således har modtaget i åbenhed og lydhørhed og har grundet over, kan vi så også være sikre på er sandt, og derfor skal vi heller ikke være bange for at sige det. Ud over, at sandhed er sandhed – ikke mindst, når den kommer fra Gud, så har menneskene brug for den, også selv om den nogle gange er vanskelig at forstå og ofte ilde hørt. Venlighed fra vor side skal vise vor glæde over det, vi har fået del i, udtrykke respekt for dem, der mener noget andet, og kærlighed til dem, der er i nød eller ikke kan leve op til alt på én gang; men som har brug for længere tid til at blive ført på rette vej.

De tre ting skal egentlig være væsentlige træk i hele Kirkens ansigt. Det ansigt skal du, Daniel, nu på en særlig måde være med til at vise, og mange har erkendt disse træk i din personlighed. Må Gud således også på dette område fuldende det gode, han har begyndt i dig, og nu ved præstevielsen sætter særligt i relief, sådan at mange mennesker i og gennem dig må finde Kristus og begynde et liv sammen med ham.

Amen.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁶ Jf. Matt 7,29